

Kære venner

2018 ser ud til at blive et spændende år. Vi starter i hvert fald stærkt ud med en januar måned med forenings stiftelse, støtte og interesse fra flere sider, samt et af brag af et slag for demokrati og kritik af Josephine Anna Bentzen Billesø, når *En aktiv taler ud*. Det og meget mere kan du her læse om her. Godt nytår og god læselyst!

Stiftende Generalforsamling og Reception

Vi er stolte af at kunne invitere til stiftelse af forening og reception den 20. januar. Dermed får vi et formelt udgangspunkt for projektet og dets bevægelse. Efter generalforsamlingen holder vi en reception, hvor der er åbent hus, præsentation af Den Kritiske Pædagogiske Højskole og fejring med brusende drik. Arrangementet afholdes fra kl 13.30 i Osramhuset på nørrebro, Valhalsgade 4. Programmet for dagen kan findes på hjemmesiden og vores facebookside. Alle interesserede er mere end velkomne!

Støtte til tryk af materialer & leje af lokale til generalforsamlingen

1. Maj Fonden har gavmildt finansieret tryk af materialer og leje af lokaler til den stiftende generalforsamling. Vi er meget lettede og glade for denne væsentlige støtte hér inden foreningen har en medlemsbase og dermed lidt midler til sådanne aktiviteter. tusind tak til 1. Maj Fonden, som også er inviteret til generalforsamling og reception.

Hvis man ønsker at støtte projektet økonomisk, kan man donere med MobilePay på nummeret 53 69 86 66.

Podcast fra Pop-up-højskole om Professionel dømmekraft og civil ulydighed

Der er netop publiceret en reportage fra den første pop-up-højskole med uddrag fra diskussioner, lidt live musik fra dagen og Kampmanns oplæg om alternative institutioner. Lydkvaliteten er præget af manglende korrekt udstyr, men der er søgt støtte til indkøb af

små mikrofoner. Nedenstående link fører direkte til reportagen, som også kan findes på hjemmeside i den nærmeste fremtid.

<https://soundcloud.com/user-719482991/kampmann-oplaeg>

Læsegruppe & Longdrinks #1

Der er startet en studiegruppe hvor alle er velkommen! Vi læser Finn Thorbjørn Hansen. "At stå i det åbne - Dannelse gennem filosofisk undren og nærvær". Hans Reitzels Forlag 2008. Studiegruppen har til formål dels at dygtiggøre, og dels at samle og styrke den gruppe mennesker, der skal skabe og være en del af højskolen.

Til første gang læses Indledning + kapitel 1. Deltagerne forbereder 1-2 spørgsmål som de tænkte mens de læste, som diskuteres på skift. Det er også ok at deltage selvom du ikke når at forberede det hele.

Du kan tilmelde dig begivenheden på facebook;

<https://www.facebook.com/events/1181036345359748/> ellers skriv til

hoejskolegruppen@gmail.com

Kommende podcast om "Barnhageopprøret i Norge" på vej!

Podcastgruppen vil på vegne af Den Kritiske Pædagogiske Højskole gerne formidle den aktuelle pædagogiske debat i Norge til et dansk publikum. Fordi de norske pædagoger er lykkedes med en stærk modstand mod neoliberale tendenser til at måle og veje mennesker (store som små) ud fra generelle standarder, der er baseret på forskning i hvide amerikanske middelklassebørn. (se fx Aabro, C. "Koncepter i pædagogisk arbejde". Hans Reitzels Forlag 2017)

I Danmark anvender vi mange af de samme metoder til massekortlægning og tests af børn i dagtilbud, som de anvender i Norge. Forskellen er, at de norske pædagoger modsatte sig massekortlægningen i 2015-16 og fik Stortinget til at nedstemme lovforslaget, som ville tvinge kommuner og institutioner til at implementere dette. Som en pædagog udtrykker det:

“Dette kan vi rett og slett ikke være med på lenger. Vi er kommet til et punkt der valget står mellom å være lojal mot barn og foreldre eller mot en arbeidsgiver som går langt ut over det rammeplanen gir dem anledning til. – Vi er satt i en vanvittig profesjonell skvis” (Kjetil Gryting, pedagogisk leder i Grünerløkka i Oslo)

‘Barnhageopprøret’ er fortsat til i dag, hvor den pædagogiske myndighed i Norge markerer sig langt stærkere i debatten end i Danmark. Det er interessant for danske pædagoger (og danskere i almindelighed), som ikke aner hvad der sker i Norge, trods at de, for langt de flestes tilfælde, er enige i at test og massekortlægningen ofte er skadelig for børn. Vi håber at vise pædagoger, at modstand kan nytte!

Podcasten produceres i februar og marts 2018 og forventes publiceret i marts.

Forskningsseminar på RUC

Vi er så heldige at have fået invitation til at præsentere Den Kritiske Pædagogiske Højskole på Center for Daginstitutionsforskning.

Vi glæder os således til at drage til forskningsseminar den 7. februar 2018 på Roskilde Universitet og formidle vores projekts tanker, ideer og aktuelle aktiviteter.

Et aktiv taler ud

Det er mit håb, at den kritiske pædagogiske højskole med ord og handling bidrager til en dristig dialog om, hvordan pædagogik og uddannelse kan tænkes og virke inden for rammer, der er anderledes end dem, vi er vidner til i dag. Dette håb afspejler en personlig såvel som faglig undren over, at forsøg på at udfordre og konfrontere den eksisterende evidensbaserede og effektivitets- og målrationalle uddannelsesorden med nye eller andre

logikker og værdier er blevet sjældne. Hvad der bekymrer mig mest er, at de ikke er blevet mindre nødvendige. Vi er vidner til en foruroligende udvikling inden for den pædagogiske verden, som jeg mener, at vi ikke længere kan sidde overhørig – af hensyn til det enkelte individ såvel som af hensyn til (verdens)samfundet. En udvikling som fordrer tydelig kritisk stillingtagen til, hvilke opdragelses- og dannelsesidealer, der er ønskværdige. Sagen er nemlig den, at kampen om hvilke opdragelses- og dannelsesidealer, vores uddannelsesinstitutioner skal hvile på nu og i fremtiden *ikke* er en kamp mellem noget, der er normativt og noget andet, der er neutralt. Det er en kamp mellem forskellige meninger og værdier, og derfor vil jeg mene, at det er samfundet og de voksnes opgave at finde ud af, hvilke meninger og værdier, der er forenelige med et bæredygtigt samfund i den fremtid, børn og unge skal leve videre i. Men hvad er uddannelse i grunden til for? *Hvem* er den til for? Og hvordan skal det gribes an? Hensigten med dette lille skriv er at dele nogle tanker omkring, hvordan *demokratisk dannelse i et eksistentiaalistisk perspektiv* kan forstås som et nødvendigt modtræk til den herskende instrumentalisme, kompetenceideologi og eksisterende uddannelsesestænkning. Det er et yderst kortfattet forsøg på et forsvar for det, Gert Biesta betegner som 'begivenhedens pædagogik'; en pædagogik der værdsætter *eksistens* frem for *essens* og *praxis* frem for *poiesis*. Med andre ord: En pædagogik der er optaget af menneskets væren og (politiske) til-bliven og evne til undren og meningstilskrivelse i en kompleks verden. En pædagogik som interesserer sig for livsduelighed, fællesskab og etik, og som ikke alene retter sig mod produktion og skaben men snarere mod, hvad der kan føre til et godt liv for mennesket og jorden, vi lever på.

I mit arbejde som underviser i Pædagogik på universitetet såvel som i mit private liv som mor til to børn har jeg været optaget af, hvordan statens voksende indflydelse og definitionsmagt over den pædagogiske verden generelt har alvorlige konsekvenser for måden hvorpå, det gode liv for børn og voksne forstås og udformes. På forskellige niveauer og fra forskellige positioner, såvel internt i uddannelsesverdenen som eksternt, fremføres der kritikker af et økonomisk motiveret og egocentrisk menneskesyn, markedsgørelse af viden, en erhvervsorienteret udvikling på universiteterne, industriel logik indenfor uddannelsesestænkningen og et på uddannelsesområdet dominerende opdragelses- og dannelsesideal der betragter tidlig institutionalisering og uddannelse som vejen frem til en god samfundsøkonomi. I alle grene af uddannelsessystemet fra vuggestue til universitet har dette ideal med dets ensidige fokus på performance, selvmotivation, fremdrift,

kompetenceudvikling, læringsmål, tests, konkurrence, ranglister og produktivitet – og i form af vedvarende politiske reformer - listet sig ind og udfordret og forandret forståelsen af uddannelse, undervisning, faglighed, pædagogik og ikke mindst det gode liv for børn og voksne. Spørgsmålet er, hvordan børn og unge lærer at leve sammen og rustes til i fællesskab at møde de individuelle såvel som kollektive udfordringer, som vi i dag står overfor i form af psykosociale, emotionelle og eksistentielle problemer og klimakrise, turbokapitalisme, voksende økonomiske og sociale skel og flygtningestrømme, hvis kun de dygtiggøres og ensrettes til at efterkomme arbejdsmarkedets krav og lærer, hvad der giver vækst og profit. Hvordan skal denne form for uddannelse sikre børn og unges ejendommelige tilsynekomst (at børn og unge bliver til *nogen* og ikke blot til '*noget*') i et fællesskab samt lære dem at respektere og drage omsorg over for andre og reagere på og engagere sig i omverdenens kriser? For er det ikke netop nogle af de vigtigste dimensioner ved uddannelse?

Både den uddannelsesvidenskabelige forskning og selve det pædagogiske forskningsfelt - institutioner og pædagogiske forhold - underlægges politiske interesser og videnskønomiske dagsordener, der strider mod en udbredt opfattelse af, at videnskab, uddannelse og opdragelse ikke bør tjene markedets eller private interesser men tjene *almenvællets interesser*. Derfor er det vigtigt, at vi værner om den demokratiske dannelse som uddannelsens fornemste opgave, hvilket betyder, at uddannelse insisterer på at være optaget af, hvad der synes ønskværdigt på det kollektive niveau. Normalt forstår vi demokrati og verdensborgerskab som noget, der er eller sker, når vi tilegner os bestemte former for viden og udvikler bestemte færdigheder. Men kunne man forestille sig, at demokratisk verdensborgerskab ikke blot var noget, der undervises i og inddrages mere eller mindre eksplicit i de formelle lære- og undervisningsplaner, men i stedet noget der læres i og gennem de praksisser, børn, unge og voksne til dagligt færdes i? Dannelsen af demokratiske borgere sker i høj grad gennem deltagelse i de sammenhænge, processer og praksisser, der udgør hverdagslivet i institutionerne, på uddannelsen og i samfundet som helhed. At udvikle verdensborgerskab drejer sig om at *erfare* verdensborgerskab. Det samme, vil jeg argumentere for, gør sig gældende med etikken. Som regel er etik noget, vi beskæftiger os med gennem fagfilosofiske og almenteoritiske overvejelser om, hvad det gode liv er. Men det er ikke nok at være vidende og reflekteret om etiske teorier og metoder, hvis ikke også vi selv tænker og handler i overensstemmelse med, hvad vi eksistentielt anser

for at være det gode liv, og hvis ikke vi for en stund lader os adressere af mennesker omkring os og planeten, vi lever på og tør lade os forstyrre, udfordre og forvirre ved at forholde os undrende og lyttende over for, at tingene kunne være anderledes.

Demokratisk dannelse handler, sådan som jeg ser det, om, at børn og unge har mulighed for at deltage, aktivt udforske, engagere sig og indgå i en vedvarende ansvarlig dialog om, hvordan vaner og praksisser ændres hensigtsmæssigt, så de kan udfolde det, som Gert Biesta refererer til som politisk og demokratisk subjektivitet. Uddannelse bør ikke være optaget af at føre nyttilkomne ind i en social og politisk orden. At udvikle verdensborgerskab handler ikke om socialisering, for i det åbne demokrati er man ikke interesseret i ensshed og ensretning. Her betragtes forskellighed og pluralitet ikke som noget problematisk, der truer samfundets sammenhængskraft og stabilitet og som derfor skal overvindes og håndteres. Pluralitet og forskellighed er ligesom frihed og lighed demokratiske værdier, der skal beskyttes og fremmes. Rum for uforudsigelighed og ubestemthed er forudsætningen for en sådan demokratisk kultur. Gennem de senere år har kritiske stemmer på forskellig vis formuleret sig herom. Uddannelse vil, som kritikere pointerer, altid være forbundet med en åbenhed, en 'smuk risiko', fejl, svaghed og uforudsigelighed. Uddannelse vil aldrig kunne være en direkte kontrollerbar proces, og det er netop det, der giver uddannelsen værdi. Risikoen eksisterer fordi de mennesker, der er under uddannelse, er frie, følede, handlende og ansvarlige subjekter og ikke føjelige objekter, der skal formes, disciplineres og tilpasses. At anerkende denne risiko og tage denne risiko alvorligt betyder, at uddannelse orienterer sig mod en begivenhed, der *'måske, måske ikke finder sted'*, at den tager al tænkning, samtale og diskussion alvorligt og erkender, at frigørelse og demokrati ikke kan realiseres på en mekanisk måde. Hvis vi udelader og flygter fra alt det risikofyldte i uddannelse med henblik på at opnå på forhånd specificerede læringsresultater, så vinder produktionstanken, og så reducerer vi børn og unges fremtid. Forsøger vi at fjerne denne risiko og uforudsigelighed, fjerner vi det pædagogiske i uddannelse. Vi synes ofte at glemme, at uddannelse ikke handler om at reproducere det, der allerede eksisterer, men om at få kundskaber og opøve relevante færdigheder, om at deltage i fællesskaber og om at komme ind i og eksistere i verden (blive en voksen og et autonomt subjekt) og forstå sig selv i en større sammenhæng. Det ensidige fokus på den vidende, præsterende, hastige og kompetenceudviklende dimension i uddannelse betyder imidlertid, at åbenheden over for

nye begyndelser og tiden til nærvær og koncentrerede dialoger og samtaler samt rum for erfaringsudveksling og øjeblikke af undringsfællesskaber udgrænses eller umuliggøres.

På lige fod med professor Finn Thorbjørn Hansen mener jeg, at uddannelsesinstitutioner bør være bedre til at skabe rum for *tænkning* og interessere sig for at bringe eleverne eller de studerende til *undren*, forvirring og forståelse. Ikke alle dimensioner af uddannelse bør handle om at lære, problematisere, konstruere, erkende, forklare og producere med henblik på at mestre, kontrollere og magte vores omgivelser. For at tænke er ikke det samme som at erkende. Ligesom meninger ikke er det samme som meningsfuldhed. Når vi tænker, dvæler vi ved tingene, og forsøger at gøre os modtagelige for det, som fænomenet, der betragtes - eller det andet menneske som vi taler med - vil fortælle os. Herved muliggøres en dialog eller resonans med 'sagen selv' og en oplevelse af livsfylde og livsmening. At tale og tænke fra en grundlæggende undren og levet erfaring eller 'grebthed' og ikke kun på baggrund af en nytteorienteret, privat eller fagteoretisk tilgang, kræver stilhed, ro, langsommelighed, lytten, tilbageholdenhed og en parathed til at tænke det selvfølgelig i tilværelsen som et gådefyldt mysterium. Det fordrer et koncentreret fokus på og fornemmelse af, hvad det i grunden er, vi er sammen om at blive klogere på. Den gode undren og samtale er, når samtalen og tænkningen tager føringen og ingen på forhånd ved, hvad der vil vise sig. Når noget nyt træder frem, og når vi berøres af noget, der er større end os selv. Men man kan ikke ville tænkning – det er noget, der sker med os, noget der indtræffer; en begivenhed. Hvad man kan gøre er at give plads med en åben indstilling over for endnu usynlige ting, som kan forekomme. Hvem ved? Måske kunne Den Kritiske Pædagogiske Højskole være et sted, hvor man bliver undervist i at eksistere i verden og leve sammen, og hvor formålet er en kritisk indsigt i og ansvarlighed over for miljø, omsorg og demokrati. Måske er det blot de lysere dage, der giver mig mod og optimisme. Men man har vel lov til at håbe.

Josephine Anna Bentzen Billesø

Kontakt os

DenKritiske.com

E-mail: hoejskolegruppen@gmail.com

[Facebook](#)

DEN KRITISKE
PÆDAGOGISKE
HØJSKOLE